

Møte lørdag den 12. januar kl. 13.

President: Natvig Pedersen.

Mottatt av den dertil oppnevnte deputasjon innfant Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høyhet Kronprinsen seg kl. 13 i Stortinget, ledsaget av Regjeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestet Kongen leste opp følgende trontale:

Herr president, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at den må bli til gagn for Fedrelandet.

Krigstilstanden med Tyskland er opphørt, og Stortinget vil bli anmodet om å samtykke i at fredstraktaten med Japan blir ratifisert.

Norge vil gi sin fulle støtte til de Forente Nasjoners arbeid for internasjonal avspenning, begrensnng av rustningene og for teknisk og økonomisk hjelp til underutviklede land. På alle områder der forholdene ligger til rette for det, vil Norge være med å bygge ut det nordiske samarbeid.

Regjeringen ser det som sin første plikt å trygge landets selvstendighet. Den vil gå inn for at Norge som medlem av Atlanterhavspakten tar sin forholdsmessige del av byrdene ved å bygge ut demokratiens fellesforsvar, som skal forebygge krig og trygge fred og frihet. Så snart det er mulig, vil programmet for den fortsatte utbygging av vårt forsvar fram til 1954 bli lagt fram for Stortinget. Det vil bli foreslått visse endringer i forsvarets organisasjon, befalsordning og øvinger. Det vil også bli lagt fram melding om sivilforsvarets oppbygging og forslag til lov om dets organisasjon. Arbeidet med å bygge ut det økonomiske forsvarsberedskap vil bli fortsatt.

I den økonomiske politikk vil Regjeringen gå inn for full sysselsetting og rasjonell bruk av arbeidskraften. Den vil legge forholdene best mulig til rette for en voksende produksjon og ta sikte på en rimelig fordeling av produksjonens resultater. Det utvidede forsvarsprogram stiller store krav til vår økonomi, men Regjeringen finner at bedringen i landets økonomiske stilling gjør det mulig å gjennomføre et samlet investeringsprogram av om lag samme omfang som siste år og en viss øking av det private forbruk.

Regjeringen vil legge stor vekt på at utbyggingsprogrammet for Nord-Norge blir satt i verk i år.

For å få bygd flest mulig boliger finner Regjeringen det nødvendig å opprettholde de nå gjeldende grenser for størrelsen på leilighetene. Hovedvekten vil legges på å få oppført flerfamiliehus.

Stortinget vil få en melding om den pågående kraftverkutbygging og det fremtidige byggeprogram.

I jordbruket vil det bli lagt vekt på utvidet nydyrking med særlig sikte på å øke brukenes størrelse og kornproduksjon. Arbeidet med skogreisningen i kyststrøkene vil bli påskyndet.

Forslaget til statsbudsjett er satt opp med sikte på å motvirke inflasjon. Tonnasjeavgiften vil bli foreslått forhøyet, og beregnet dels av tonnasjen og dels av fraktene. Satsene for skatter og avgifter vil bli foreslått i det vesentlige som før.

I den utstrekning importprisene gjør det mulig, vil Regjeringen i samarbeid med de faglige og økonomiske organisasjoner gå inn for å hindre en ytterligere stigning av det innenlandske prisnivå. Den forutsetter at det også i neste budsjettår vil bli brukt nærmere 700 millioner kroner til å holde prisene nede. Av dette beløp vil om lag 250 millioner kroner bli dekket av prisreguleringsfondet gjennom konjunkturavgifter på eksportindustrien. Det vil bli satt i verk tiltak for å sikre det lave rentenivå. Det blir lagt fram forslag for å skaffe statsbankene nødvendige utlånsmidler og forslag til lov om aksje- og statsbankers innskottsreserver i Norges Bank.

Regjeringen vil fortsette arbeidet med å styrke skoleverket i takt med den økonomiske utbygging av landet. Den vil legge fram forslag om oppretting av teaterskole, og om en fast ordning med vandretutstillinger av bildende kunst.

Hålogaland bispedømme vil bli foreslått delt.

Det vil bli lagt fram forslag til ny prislov. Spørsmålet om den fremtidige lønnsnemndordning er under utredning, og forslag vil bli lagt fram for Stortinget.

Av andre forslag som vil bli lagt fram for dette Storting nevnes:

Oppheving av forbudet mot jesuitter i Grunnlovens § 2.

Lov om direkte likning av jordbruk og skogbruk.

Revisjon av lovgivningen om saltvannsfiskeriene.

Endring av lovgivningen om den militære rettspleie.

Endring av sjømannsloven.

Lov om naturfredning.

Lov om barnevern.

Lov om syke- og ulykkestrygd for militærpersoner.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer Norges 96. ordentlige Storting åpnet.

Gitt på Oslo slott 12. januar 1952.

HAAKON

Etter at melding om rikets tilstand og styring var lest opp av statsråd Lars Moen, mottok

Presidenten på Stortingets vegne forannevnte dokumenter og uttalte:

Herre Konge! Deres kongelige Høyhet!

Det Storting som i dag trer i virksomhet, vil etter det som er sagt i trontalen, komme til å få store og vanskelige spørsmål til behandling. Den utenrikspolitiske situasjon vil etter alt å dømme framleis komme til å legge sterkt beslag på Stortingets oppmerksomhet og prege vårt arbeid i det år vi er gått inn i. Det viktigste vilkår for at Stortinget skal kunne løse sin oppgave til gagn for land og folk, er at freden blir bevart, og det vil derfor være en sterk oppfordring til hver enkelt av oss i ord og gjerning å søke å gjøre det klart at Norges politikk nå som før først og fremst tar sikte på å bevare freden og friheten og et vennskapelig forhold til andre folk. I denne sammenheng vil det også være et viktig vilkår for at vårt arbeid skal lykkes, at det omfattende internasjonale samarbeid som vi i de senere år er gått inn i, blir opprettholdt og videre utbygd, og at vi innenfor denne sal prøver å finne løsning på våre problemer gjennom et saklig samarbeid og med full gjensidig respekt for hverandre. Det er uten tvil innenfor alle grupper i Stortinget i dag en sterk vilje og en sterk trang til å sette kreftene inn for at dette skal kunne skje.

Idet Stortinget da går til sin ansvarsfulle gjerning, samler vi oss om det gamle ønsket: Gud bevare Kongen og fedrelandet!

Dette ønske istemte stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høyhet Kronprinsen med følge forlot deretter Stortinget, ledsaget av den deputasjon som hadde fungert ved mottagelsen.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at Hans Majestet Kongens tale og beretning om rikets tilstand og styring blir lagt ut for å behandles i et senere møte — og anser det som enstemmig bifalt.

Møtet hevet kl. 13,25.

Møte mandag den 14. januar kl. 10.

President: Natvig Pedersen.

Dagsorden:

1. Finansministerens redegjørelse for statsbudsjettet.
2. Referat.

Presidenten: Representantene Osland, Johs. Olsen, Reidar Carlsen, Steffensen, Håkon Johnsen og Edvardsen, som ikke var til stede ved Stortingets sammentreden, har nå tatt sete.

Det foreligger følgende skriv fra Statsrådssekretariatet, datert 11. januar 1952:

«En har den ære å meddele at det ved kgl. resolusjon 11. ds. er bestemt:

Den bemyndigelse som ved kgl. resolusjoner av 19. januar og 19. november 1951 ble gitt statsråd Langhelle til inntil videre å forestå styret av Utenriksdepartementet under utenriksministerens fravær, oppheves med virkning fra 5. januar 1952.»

Presidenten foreslår dette skriv vedlagt protokollen. — Det anses som bifalt.

Statsråd Bratteli overbrakte en kongelig proposisjon (se nedenfor under Referat).

Finansministerens redegjørelse.

Statsråd Bratteli: Det mest bemerkelsesverdige trekk ved den økonomiske utviklingen i 1951 var den sterkt bedre stilling i landets utenriksøkonomi. I alle tidligere etterkrigsår hadde vi på vare- og tjenestebalansen betydelige underskott, som i 1949 kulminerte med ca. 1 200 mill. kr. Det var bakgrunnen for den nedskjæring i investeringene som da måtte foretas. I 1950 var underskottet ca. 800 mill. kr., mens det siste året viser et overskott på ca. 190 mill. kr. Balansen er altså bedret med ca. 1 milliard kroner fra 1950 til 1951. Samtidig kunne vi øke de importerte varemengder med ca. 500 mill. kr. I alt er det så vidt en bedring på 1 500 mill. kr. fra det ene året til det andre.

Denne bedring skyldes både økt eksport og bedre bytteforhold. Av de 1 500 mill. kr. kan antakelig halvparten tilskrives bedre bytteforhold og halvparten økt eksportmengde.

Det norske folk har fortjent dette resultat av flere års utholdende arbeid etter en bestemt hovedlinje.

I den økonomiske politikken i årene etter krigen har det hele tiden vært et av hovedmålene å nå fram til utenriksøkonomisk balanse på et tilstrekkelig høyt nivå.

Dette spørsmål meldte seg med særlig